Muraajacda la Soo Koobay

English Language Learners (ELL)

Dugsiyada Dadweynha Seattle wuxuu dhameeystiray nambarka **muraajacad asaaska** iyo aqoonta. Muraajacadaan waxaa fuliyey khabiiro qaranka, waxayna ina tusisay goobaha aynu ku fiicanahay iyo halka aynu ugu baahanahay hagaajinta.

Talooyinka muraajacada asaaska kastaba wuxuu wer-celin siinayaa degmada qaabka xeelada qorshaha iyo isbadalka si gaar ah lagu hagaajinaayo barnaamij kastaba si loogu guulaysto guud ahaan ujeedooyinka mustaqbilka.

Taniyo waqtigii la maalgaliyey, Seattle waxay soo jeedatay dad fara badan oo ka yimd aduun weynaha. Nitiijadaas, Dugsiyada dadweynaha Seattle waxay muddo dheer la shaqeeneeysay ardayda **English Language Learners (ELLs)** oo ku hadlaan luqooyin fara badan oo kala nooc ah isla markaana leh xirfado kala duwan.

Xiliga sand dugsiyeedkii 2005–2006, tusaale, boqolkiib 23 ardayda Seattle waxaa lagu sifeeyaa ELLs, lana bar-bardhigo boqolkiiba 9 qaranka. Ardaydaas, qiyaas ahaan boqolkiiba 25 waxay ku hadlaan Spanish, waxaana soo raaca Vietnamese, Cantonese, Tagalog iyo Somali.

Si loola shaqeeyo ardayda iyo qoysaskooda, Seattle waxay bixisaa barnaamijka ELL 56 dugsiyo, waxayna la shaqaysaa **Xarunta Qoysaska Labada-Luqad** diiwaangalinta, waxayna leeyihiin hal dugsiga sare iyo seddex dugsiyada hoose ee or enrollment and provides one secondary and three elementary **Xarumaha Hanuuninta Labada-luqad** ardayda ku cusub dalka Mareekanka oo luqada Ingaliiska xadidan tahay.

Faallo-qorayaasha

Daraasada ELL waxaa sameeyey koox ka timid **Gudiga Dugsiyada Magaalooyinka Waa-weyn.** Gudiga waxaa la aasaasaye 1956, waana iskaashi 66 qaranka magaalooyinka ugu weyn qaababka dugsiyada dadweynaha. Gudiga wuxuu ka cawinayaa xubnaha degmada tijaabooyinka, xariirinta, manhajka iyo gargaarka maamulka, wuxuu la kulmay 150 macalimiin, maamulka iyo howlaha muraajacada sanadii ugu dambeeyey. Muraajacada ELL, Gudiga waa koox isu-tagtay manhajka iyo hogaanka waxbarida kana yimid magaalooyinka kale waa-weyn degmooyinka dugsiga oo leh qoomiyadaha ardayda kala nooca ah.

La Soo Koobay

Kooxda muraajacada ku amarayn hogaamiyaasha SPS waa in ay doonayaan hagaajinta iyo wanaajinta howlaha ardayda ELL Seattle waxay leeyihiin fursad ku horomarinayaan u adeega fasalo qaranka Seattle ah oo la mid ah xarumaha aduunka. Hase ahaatee, waxay qeexayn xaqiiqda arimo quseeyo kana mid ah boqolkii 43 ardayda ELL ma helaano hoowlaha waxbarida labada-luqda, waxbarida degmada ma isla'ega mana sino, aqoon gaarida ardayda ELL hoos ayey u dhcaday sanadidii la soo dhaafay.

Qiimeynta tafatiran way soo socotaa, kooxda muraajacada waxay talo ku bixiyaan 12 sano, una dhaxeeyo dejinta barnaamij adeecsan manhajka. Gabi-ahaan dhamaan talooyinka waa mid goobooyin gaar ah. Hase ahaatee, kooxda waxay ra'iyi ku bixiyeeyn Seattle dib u fikiraan isla markaa dib u qorshayaan howlaha ELL:

- Degmada oo dhan waa in ay horumariyaan manhaj is waafaqsan oo yareeynaayo isticmaalka English as a Second Language (ESL) qaabka dibad ugu saarida iyo in lagu badalo Sheltered English-plus qaabka (ka kooban ESL), oo la raacinaayo qorshaynta barnaamijka soo saarka labada luqa si loo hagaajiyo aqoon gaarida ardayda.
- Hab-dhiska Xarunta Hanuuninta Labada-Luqad waa in loo sameeyaa barnaamij u hogaayo ardayda iyo qoysaska isla markaana bixinaayo barnaamij wanaajinaayo gala-guurka iyo fursadaha qalin-jabinta ardayda.
- In loo horumariyo guud ahaan degmada oo dhan barnaamijka labada luqad oo u furan dhamaan ardayda kana turjumaayo xaaladaha Seattle in oo noqdo magaalada qaran ah.

Qaabka Daraasada

Kooxda muraajacada waxay soo boqday labo jeer xiligii horeeynta 2008. Waxay **daawadeeyn** 100 fasalada 100 qolalka iyo 14 dugsi, **muraajacad** dokumeentiga iyo ashyaada manhajka ELL iyo **la kulmo** macalimiinta, kaaliyaasha macalimiinta, maamulayaasha, iyo hogaamiyaasha. Ugu dambeeynta warbixinta waxaa la soo bandhigayaa Agoosto 2008.

Natiijada iyo Talo-bixinta

Kooxda muraajacada waxay daraaso ku sameeysay 12 goobood kala duwan barnaamijka ELL. Waxay talo ku bixiyeeyn goob kastaba:

Hogaamiyaasha iyo Jihada Xeeladaha: Kooxda waxay amaaneeyn hogaanka Seattle iyo siyaasada gudiga sare dugsiga laakiin waxay qeexayn arimaha quseeyo in aysan jirin Seattle ujeedo cad ama xeelada barnaamijka ELL mana jiro qaab cad la xariirka warbixinta horumarka gudiga sare dugsiga. Kooxda waxay talo ku bixiyeeyn hogaamiyaasha SPS waa in ay sameeyaan himilo jihayn cad barnaamijka ELL iyo in ay kala shaqayaan si iskaashi ah jihayntaxeeladaha qorshaynta.

Natiijada iyo Talo-bixinta (sii socdo)

Ujeedooyinka iyo Ka Mas'uul ah: kooxda waxay ogaadayn Seattle ujeedada aqoon gaaritaanka farqiga u dhaxeeyo waxay leeyihiin taariikh qeexayso jinsiyada iyo daqliga laakiin ma jirto wax sifaynaayo carqalada luqada. Xubnaha kooxda waxay talo ku bixiyeeyn SPS sameeyaan bartilmaameeyda gaaritaanka aqoonta ku xiran kooxda luqadahe iyo muraajacada sharciyada dugsiga. Talo bixintaas waxay ka kooban tahay xeelada maamulka wax-qabadka waafaqsan xeelada qorshaha.

Qaabka Barnaamijka iyo Habka Hirgalinta: Kooxda waxay fasirayaan arimaha quseeyo heerka gaaritaanka aqoon hoose ardayda ELL dhaxdooda iyo qaabka degmada ELL ahmiyada u siinin gaaritaanka aqoonta. Kooxda waxay talo siiyeeyn SPS horumarinta dhamaan magaalada, barnaamij kala duwan ELL oo ujeedo cad leh. Gaar ahaan, xubnaha kooxda waxay talo ku bixiyeeyn SPS in la yareeyo isticmaalka hadda qaabka ka saarida ESL iyo in la aado qaabka Sheltered English-plus (ka kooban ESL) dugsiyada dariska oo waafaqsan barnaamijka labada luqad in goobo loo doortay.

Manhajka iyoWaxbarida: Kooxda amaaneeyn in ay xiisaynayaa hogaamiyaasha SPS manhajka ELL laakiin waxay ogaadeeyn ashyaada manhajka in ay habooneeyn oosan raacsaneeyn heerka aqoonta gobolka. Kooxda waxay talo ku bixiyeeyn SPS in ay abuuraan manhaj waafaqsan degmada oo dhan iyo in ay bixiyaan hogaaminta macalimiinta iyo kaaliyaasha macalimiinta sida looga cawinaayo bookta qoraalka ardayda ELL. Kooxda waxay talo ku bixiyeeyn SPS in ahmiyada koowaad la siiyo waxbarida ELL xisaabta iyo akhriska iyadoo looga baahan yahay in ardayda loo diyaarinta in ay ka qaybgalaano qiimeynta imtixaanada gobolka.

Macluumaadka iyo Qiimeynta: kooxda waxay ogaatay macluumaadka ku saabsan ardayda ELL in la gooni takoorka macluumaadka ardayda kale, inkastoo ay

Adag tahay in la raad-raaco horumarka ardayda ka dib barnaamijka ELL kala-guurka. Kooxda waxay talo siiyeeyn SPS waa in oo horumariyaa hab lagu kaydiyo macluumaadka ardayda ELL dhamaan degmada, ahmiyad-siinta helitaanka dhibcaha imtixaanka iyo waqtiga ardayda barnaamijka ELL.

Ku Qoritaanka Ardayda: kooxda waxay qeexayn arimaha quseeyo qorshaha diiwaangalinta ardayda Seattle waqtiga dheer ay safrayaan iyoxadidan sahminta ardayda ELL. Waxay kaloo ogaadeen qoysaska ardayda ELL in ay ka buuxiyaan foomaanka labada goob kala nooc ah (kana mid ah Xarunta Qoyska Labada-Luqad) si ay u helaano u adeega. Waxay ra'iye ku dhiibayn howlaha ELL si sahal ah cid kastaba u furan kuna faafo si balaaran degmada.

Shaqada iyo Xirfada Shaqaalaha: Qaybtaan, Kooxda waxay talo siiyeeyn SPS in ay baaris ku sameeyso dhalitirka shaqaalaha ELL degmooyinka kale iyadoo ay tixgalinayaan kordhinta nambarka macalimiinta waxbarida labada luqad iyo in la siiyo tababaro fara badan laguna hogaayo in ay noqdaa maamulayaal, macalimiin iyo kaaliyaha macalinka.

Kaaliyaasha Macalimiinta: Xubnaha kooxda waxay cadeeyeeyn kaliyaasha macalimiinta in ay qayb weyn oo muhiim ah ka qaadanayaa barnaamijka ELL. Waxayna talo ku bixiyeeyn kaaliyaasha macalimiinta in howlahooda lagu cadeeyaa sida ay ugu qaybsan tahay waxbarida iyo turjumaanida.

Xarunta Hanuuninta labo-luqad: Kooxda waxay sheegay in xarumaha Seattle in ay ardayda u safraano masaafo waqti fara badan, ardayda u baahan yihiin cawinaad waqtiga kala guurka xarumaha u dhaw dugsiyada kale. Kooxda waxay talo ku siiyeeyn qaabka hada in dib loo habeeyo lana siiyo dugsiga hoose dugsiyada dariska, fasalka lixaad ilaa fasalka sideedaad barnaamijka labada-luqad goobaha dugsiga dhexe,

Natiijooyinka iyo Talo-bixinta (sii socdo)

Iyo heerka dugsiga sare oo ah qaranka dugsiga sare, kaas oo ardayda ka helayso wadarta dhibcaha ay ku qalin-jabinayaan. Waxay kaloo talo siiyeeyn degmada in si cad loo qeexo habka kala-guurka waxbarashada ee xarumaha ka dibna dugsiyada kale iyadoo ahmiyada la siinaayo hagaajinta aqoonta ardayda ELL.

Waalidiinta iyo Jaaliyadaha: Kooxda waxay aamtay Seattle in dadaal ku sameeysay gaaritaanka qoysaska dadweynaha Seattle. Hase ahaatee, waxay qorayn, qoysas fara badan si yar ayey u fahmaan howlaha u diyaarka ah iyo waxay kaloo lagula taliyey SPS in ay sii-wadaan dadaalka ay ugu gaari lahaayeen qoomiyadaha jaaliayada kala duwan.

Helitaanka iyo Meel-dhigida Doolarka: kooxda waxay talooyin ku bixiyeeyn in SPS labo jibaaraan dadaalka si loo hubiyo isla markaana loo diyaariyo xariirinta maalgalinta barnaamijka ELL ee degmada, gobolka iyo dowlada is-bahaysiga

Adeecida: Qadka talooyika guud, kooxda ra;yi bixinta SPS In la soo horumariyo booga hogaaminta shaqaalaha cusub si ahmiyada loo siiyo wanaajinta aqoonta iyadoo si buuxda loo adeecaayo xeerka sharciyada dowlada isbahaysiga iyo gobolka

NEXT

English Language Learner muraajacada si aad ah loo fiiriyey waxay tahay qayb ka mid ah **hirgalinta qaabka qorshaha xeelada Dugsiyada Dadweynha Seattle.** Xeelada qorshaha "Fiicnaanta dhamaan" waxaa la horumariyo in laga cawino sida loo xoojin lahaa aqoonta gaarida dhamaan ardayda dugsiga degmada, si kor loogu qaado halka hadda ay joogaano, in la horumariyo hagaajinta liiska ahmiyad siinta waxqabadka lagu gaari lahaa. Xeelada qorshaha waxaa ansixiyey Gudiga Sare Dugsiga Juun 2008. Waxaa la hirgalinayaa sanada soo socdo.

Photographs © 2008 Susie Fitzhugh.